

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Disputatio
non vide-
tur domi
Matthaei
fuisse.

Responsiones illae ut verae sint, & accipiendae, ita tamen non necessariae. Etenim non existimo Phariseos adeo fuisse importunos, ut in domum Matthaei irrumpirint, & disputarint, & si illi forte id ausi fuissent, de Ioannis tamen discipulis id suspicari nolum. Inuitatus erat Iesus, magnum erat conuiuium, in quo publicani & alii, ut ait Luc. 5. 28. Itaque splendidi conuiuii, & magnus apparatus, confidebant ad mensam etiam discipuli, ut est in Marc. 2. 15. Incivile porro, imo periculosum videbatur, in alienam domum, durante conuivio, disputationem odiosam instituire, qua probarent, patres familias, & conuiuias non esse dignos quibuscumque vir honestus cibum sumeret. Nec cum discipulis clam id agere poterant, quandoquidem & illi discumbebant. Deinde cur non expectarent exiguum tempus dum descenderent, neque enim in multas horas conuiuium protactum est. Addo non esse verisimile, Ioannis discipulos intro progressos, ut de ieiunio coram publicanis disputarent. Quin nec Pharisei suam puritatem contaminari peccatorum praesentia existimassent: Hinc ergo facile nodus dissolvitur. Non enim in conuivio, sed eo absoluto, Christo ad nauem egresso, & in via cum discipulis disceptarunt, & disputationi interuenit Iairus, & Christus ut appareret consortio peccatorum se deteriorem non esse factum, mortuum puellam in vitam reduxit.

QVÆSTIO II.

An in historia consentiant Euangelistae?

§. 1. **D**omine, in quibusdam omittitur. Hunc locum calumniati sunt, quia videtur aliis repugnare Euangelistis. Hic dicit *ἀπὸ τοῦ θανάτου*, modo defunctam esse, apud Marc. 5. 27. dicitur *ἐκ τῶν ὀστέων*, in extremis esse, apud Lucam *ἀπὸ τοῦ θανάτου*, moriebatur, extremum trahebat spiritum cum abiret *καὶ οὐκ ἔμελλεν ἀποθανεῖν*, & iam non falso mortuam suspicabatur. Multum autem rogabat, ut est apud Marcum, & quia iam desperauerat de vita eius, mortuam dicit. Quaedam exemplaria habent *ἀπὸ τοῦ θανάτου*. Irenaeus. l. 5. c. 15. principem interpretatur *ἀπὸ τοῦ θανάτου* summum sacerdotem. Sed ex Marc. 5. 25. constat fuisse principem Synagogae.

§. 2. Insignis hic locus in testamento Syro, ubi titulus praefigitur: *בְּרִיבְרָא בְּרִיבְרָא* beducherena daghabide. In commemoratione defunctorum, quo loco ostenditur, haec lecta esse, cum sacrificia pro defunctis offerrentur. Quod in Ecclesia Catholica fuisse antiquissimi moris, ipsi haeretici, & inter eos Zanchius statuerunt. fatetur.

§. 3. Adorabat Christum, *προσκύνησεν*, *προσκύνησεν* adorabat, non civili honore, sed maiore, quem uti Prophetæ deferebat, & viro Sancto. Atque ita calumnias Phariseorum retundebat. Lucas, cecidit ad pedes eius: nomen eius Iairus à Matthæo non exprimitur.

Hinc Wolfgangus Musculus probare contendit, ipsa *προσκύνησεν* idololatriam committi, cum genua figimus ante statuas Christi, vel sanctorum. Non tamen controuersia in re esse potest, si verborum absint proprie hō- cauilla. *προσκύνησεν* commune est, Deo & creaturis exhibetur, Imagini nunquam, nisi improprie, & ut refertur ad prototypum.

VERSUS 20.

Et ecce mulier quae sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis, accessit retro, & tetigit fimbriam vestimenti eius.

QVÆSTIO I.

Quid? & recte mulier fecerit?

§. 1. **M**arcus & Lucas addunt, mulierem eam omnes suas facultates in medicos expēdit: itaque tanto fuit euidētius miraculum. accessit retro, pudore sexus, & morbi. Leu. 15. sanguine fluens immunda erat, itaque metu & pudore clam accessit. Inter multos igitur Christum prementes, haec sola tangit. Virtus exiit, operata est. Fimbriam Syrus vocat *ῥαβδί* cornū extremum, Deut. 22. 12. vocantur *ῥαβδὶ*, Zizich filamenta quaedam fimbriaeque, quibus a gentibus distinguebantur. Vide Num. 12. Deut. 22. Itaque non nulli putant, illius tactum, velut sacrum elegisse: Verum illa videtur infimum delegisse, tati enim Christi potentiam aestimabat, ut minimae rei ad eum pertinentis attractu sanatum iri se confideret: sed fimbria hic non nisi extremam oram vestis indicat.

§. 2. Hoc ex mulieris facto diuersa dogmata eliciunt diuersi Interpretes; Calvinus mulieris zelum indiscretum reprehendit. Nos reliquiarum venerationem ad prototypatendentem approbamus. Mulierem satis Dominus defendit, cum iubet confidere, filiam vocat, fidem laudat. Non tamen existimat vim esse in vestibus, imo vis est solius Christi, & fidei, quae in Christum refertur, hac confusa afflicta mulier intercipit miraculum, dicens, *ἐν ἐμοί*, Era. intra se, itaque supra male verterunt: inter se.

§. 3. Marcus 5. 27. ista addit: & fuerat multa perpeffa à compluribus medicis, & erogauerat omnia sua, nec quicquam profecerat, sed magis deterius habebat.

Eadem ferè Lucas c. 8. nisi quod Petrum ait respondisse.

Primo. in medicos omnia erogauerat, sed deterius habuit, ut quia mulier suspecta de fraude esse potuit, haberet testes medicos, in suum probum non mentituros, & cognatos.

Secundo. Plurima perpeffa fuerat à medicis, & non potuit curari. Maior ergo humana fuit virtus, qua curata est.

Terrio. Siccatu est fons sanguinis, non modo in praesens ablatus dolor, sed causa morbi momento sublata est.

Quarto. Virtutem ait exiuisse. Non quod virtus ab eo localiter abscesserit, ut bene monet Fulgentius, sed quod nouum effectum ediderit, latius. Matth. 14.

§. 4. Hinc itaque manifestum est, mulierem non peccasse, quam Christus sanat & tuetur, & fide seruata proficitur, fide enim fimbriam tetigit. Consequitur etiam neque nos peccare, cum res sacras, & ad Christum peculiari modo pertinentes, honore proprio ad Christum relato prosequimur.

VERSUS 23.

Et salua facta est mulier ex illa hora. Et cum venisset Iesus in domum Principis & vidisset tibicines & turbam tumultuantem.

QVÆSTIO I.

Cur tibicines & turba tumultuans?

§. 1. **T**ibicinum cantum, & alia praefatum opera damnat Piscator, & alii. Verū si modus seruatur, grauiusque ad solatia vinorum, requiem defunctorum, Dei gloriam omnia referantur, honor defunctis habitus culpae non debet. Et si enim luctus non est augendus, sed imminuendus; non tamē *ἀπὸ τοῦ θανάτου* probanda est, cum sine sensu viuentium, intimi decedunt. Qui n. dolentes ob carorum funera solantur, iidē non mori-